

AKREDİTASYON UYGULAMA ESASLARI YÖNERGESİ

AKREDİTASYON UYGULAMA ESASLARI YÖNERGESİ

MADDE 1 Dayanak

- (1) Bu yönerge, MEDEK tüzüğü ve MEK "Mesleki Eğitim Akreditasyon Kurulu Yönetmeliği" uyarınca hazırlanmıştır.

MADDE 2 Amaç

- (1) Bu yönergenin amacı, MEDEK organı olarak MEK'in Yükseköğretim Meslek Yüksekokulu programlarının akreditasyon süreçlerindeki uygulama esaslarını düzenlemektir.

MADDE 3 Kapsam

- (1) Bu yönerge, MEK'in yükseköğretim meslek yüksekokulu programlarının akreditasyon süreçlerindeki uygulamaya dönük hususları kapsamaktadır.

MADDE 4 Tanımlar ve Kısaltmalar

Bu esaslarda geçen,

- (a) MEDEK: Mesleki Eğitim Değerlendirme ve Akreditasyon Derneğini,
- (b) MEK: Mesleki Eğitim Akreditasyon Kurulunu,
- (c) ATK: Değerlendirici Aday Tespit Komitesini,
- (d) Genel Kurul: MEDEK Genel Kurulunu,
- (e) Yönetim Kurulu: MEDEK Yönetim Kurulunu,
- (f) Ölçütler: Yükseköğretim meslek yüksekokulu programlarının akreditasyonunda kullanılacak MEK Değerlendirme Ölçütlerini,
- (g) Kurum: Akreditasyon için başvuru yapan programın bağlı olduğu yükseköğretim kurumunu,

ifade eder.

MADDE 5 MEK Akreditasyonunun Amaçları

- (1) Programın MEK tarafından akreditasyonu gönüllülük esasına dayalıdır.
- (2) MEK akreditasyonu ile programın öğretim kalitesinin yükseltilmesi ve sürekliliğine katkıda bulunulması amaçlanır. Bu çerçevede;
 - (a) Başvuruda bulunan programdan değerlendirme ölçütlerini sağlayanları belirlenmesi,
 - (b) Ölçütleri sağlayan programları ilan ederek toplumu, öğrenci adaylarını, öğrenci velilerini, ilgili eğitim-öğretim kurumlarını, ilgili dernek ve kuruluşları, olası işverenleri ve devlet kurumlarının bilgilendirilmesi,
 - (c) Programın sürekli iyileştirilmesi ve yeni programların geliştirilmesi konularında yönlendiricilik yapılması,
 - (d) İç kalite güvence sisteminin bir parçası olarak öğretim programının değerlendirilmesi ve çalışmalarının akreditasyon ve değerlendirme unsurlarını içerecek şekilde oluşturulması için yönlendirme yapılması,hedeflenmektedir.

MADDE 6 Akreditasyon Başvurusu Yapabilecek Programlar ve Kurumları

- (1) Bünyesinde meslek yüksekokulu programı bulunan yükseköğretim birimi, programlarının akreditasyonu için değerlendirilme başvurusu yapabilir.
- (2) Akreditasyon başvurusu yapılacak bir programın, başvuru tarihinden önce mezun vermiş olması gereklidir.
- (3) Akreditasyon başvurusu yapılan bir program için kurumda ikinci öğretim de uygulanmaktaysa, bu programın değerlendirilmesi aşağıdaki esaslara göre yapılır.

- (a) Her iki programdan da mezun verilmiş ise, başvuru her iki program için ayrı ayrı yapılmalıdır.
- (b) Kurumlar, bu programın MEK ölçütlerini sağladığını hem birinci öğretim hem de ikinci öğretim için ayrı ayrı göstermek zorundadırlar.
- (4) Programlarının MEK tarafından akreditasyonunu isteyen çok yerleşkeli bir kurumun birbirinden fiziki ve idari olarak anlamlı farklılıklar gösteren her bir yerleşkesindeki birim, değerlendirme sürecinde ayrı bir kurum olarak kabul edilecektir.

MADDE 7 Akreditasyona Başvuru Süreci

- (1) Akreditasyon için **ilk kez başvuran** programlarda, aşağıdaki süreç izlenir.
 - (a) Akreditasyon amacıyla, bir ya da daha fazla programı için ilk kez değerlendirme talep etmek isteyen bir kurum, bu isteğini yazılı olarak MEK 'e değerlendirmenin yapılacağı yıla özel belirlenen ve www.medeck.org.tr web sayfasında ilan edilen takvime göre MEK'e iletir. Kurum, bu yazıda hangi programlar için başvuru yapmak istediğini bildirir ve programlar hakkında kısa açıklamaları içeren tanıtıcı özet bilgiyi ve istenebilecek diğer belgeleri de ek olarak gönderir.
 - (b) MEK, akreditasyon başvurusu yapılan programların değerlendirilmeye alınıp alınamayacaklarını, değerlendirmeye alınabilecek programlar için belirlenen toplam akreditasyon ücretini ve ödeme koşullarını kuruma bildirir.
 - (c) Kurumun akreditasyon talebi, MEK'in bildirimini ve koşullarını kabul ettiğine ilişkin sözleşmeyi MEK'e göndermesiyle kesinleşir. MEDEK web sitesinde ilan edilen tarihe kadar sözleşmeyi göndermeyen kurumların başvuruları geri çekilmiş sayılır.
 - (d) MEK, akreditasyon talebi kesinleşen programlar için değerlendirme takımı kurma çalışmalarına başlar. Takım; bir takım başkanı, en az iki değerlendirici ve bir öğrenci değerlendirciden oluşur. Değerlendiricilerden birinin sektör çalışanı olmasına özen gösterilir. Takım başkanının önerisi ve kurumun onayı ile gözlemciler kabul edilebilir.
 - (e) Kurum, akreditasyon talepleri kesinleşen programlarının her biri için MEK tarafından belirlenmiş format ve içerikte bir özdeğerlendirme raporu hazırlar, her programa ilişkin özdeğerlendirme raporu ve eklerini www.medeck.org.tr'deki ilgili alana yükler.
 - (f) Kurumlar tarafından gönderilen Özdeğerlendirme Raporları, MEK tarafından istenen biçime (formata) uygunluk bakımından incelenerek değerlendirilir ve sonuç, ilgili kuruma bildirilir.
 - (g) Başvuran programın dosyası, Takım Başkanı tarafından ön değerlendirme formunda yer alan ölçütler çerçevesinde hem başvuru dosyası hem de açık kaynak (web sayfası, broşür, faaliyet raporu vb.) belgeler üzerinden değerlendirilir. Eğer başvuru dosyası yeterli özen ile hazırlanmamış ve eksik bilgiler yer alıyor ise, Takım Başkanının önerisi ve MEK onayı ile "Yeniden Başvuru" yapılmak üzere bir sonraki yıla başvuru aktarılabilir. Başvuru ücreti iadesi yapılmaz, bir sonraki yıl başvuruda sadece ücret farkı varsa başvuran kuruluştan tahsil edilir.
 - (h) Özdeğerlendirme raporları format bakımından uygun bulunan programlar ve format yetersizliklerini 15 gün içinde gideren programların değerlendirme süreci, MEK tarafından başlatılır. Belirlenen hususları, MEK tarafından bildirilmesini takiben 15 gün içinde gidermeyen programların başvuruları kurumları tarafından geri çekilmiş sayılır. Mücbir sebeplerle MEK bu süreç ile ilgili takvimi yeniden düzenleme hakkına sahiptir.
 - (i) Başvuru sayısının yüksek olması durumunda, MEK aynı değerlendirme yılı içinde ikinci bir başvuru dönemini ve buna bağlı olarak ikinci bir değerlendirme takvimi belirleyebilir.
 - (i) Başvuru yapan programlar için sürecin yönetilmesine katkı sağlamak amacıyla MEK tarafından bir danışman atanabilir. Atanan danışman, program için oluşturulan değerlendirme takımında görev alamaz.
- (2) Akreditasyon süresi dolan programlar için aşağıdaki süreç izlenir.
 - (a) MEK, akreditasyon süresi dolacak olan programların bağlı olduğu kurumlara, akreditasyon sürelerinin dolmasına yakın ve gerekli hazırlıkları yapacak süreyi bırakacak şekilde (genellikle 13 ay kala) bir hatırlatma yazısı gönderir.

- (b) Bu tür programların başvuru işlemlerinde;
- Akreditasyon süresi dolacak olan ve MEK tarafından genel değerlendirme ya da ara değerlendirme işlemi görecektir programlar için değerlendirme talep etmek isteyen bir kurum, bu isteğini yazılı olarak MEK'e (akreditasyon sürelerinin dolmasına 12 ay kala), MEK tarafından www.medeck.org.tr web sayfasında ilan edilen "Akreditasyon Başvuru Takvimi"ne göre "Akreditasyon Yenileme" başvurusu yapar. Kurum, bu yazıda hangi programlar için başvuru yapmak istediğini bildirir.
 - Koşullu akreditasyon verilen programlar 1. yılın sonunda başvuru takvimine göre tekrar başvuru yaparak bir "Ara Değerlendirme Raporu" sunarlar. Rapor "2: Yetersiz" ve "3: Kabul Edilebilir" değerlendirmesi yapılan ölçütlere odaklı olarak hazırlar. Rapor ve eklerini www.medeck.org.tr'deki ilgili alana yükler. Bir takım başkanı, en az iki değerlendirici ve bir öğrenci değerlendiriciden oluşan ekip, saha ziyaretine gider.
 - Akreditasyon adaylığı verilen programlar: başvuru takvimine göre tekrar başvuru yaparak akreditasyon kararının verilmesini takip eden 6. ayın sonunda bir "Ara Değerlendirme Raporu" sunarlar. Rapor "2: Yetersiz" ve "3: Kabul Edilebilir" değerlendirmesi yapılan ölçütlere odaklı olarak hazırlanır. Rapor ve eklerini www.medeck.org.tr'deki ilgili alana yükler. Bir takım başkanı, en az iki değerlendirici ve bir öğrenci değerlendiriciden oluşan ekip, saha ziyaretine gider.
- (c) Akreditasyon süreleri dolan ve MEK'e başvurmayan programlar ile başvurusunu Madde 7(1)-c, 7(1)-g veya 7(1)-h uyarınca geri çekmiş sayılan programlar, MEK tarafından daha önce verilmiş olan akreditasyon süreleri sonunda akredite edilmiş programlar listesinden çıkartılır ve ayrı bir liste haline yayımlanır.

MADDE 8 Program Değerlendirme Takımları

- Programı değerlendirecek takımlar, MEK'te görev yapmakta olan ya da daha önce görev yapmış olan üyeler arasından ya da program değerlendiriciliği konusunda deneyimli olan değerlendiriciler arasından MEK tarafından belirlenen bir takım başkanı ve eldeki program değerlendiricisi havuzundan yine MEK tarafından seçilen program değerlendiricilerinden oluşur.
- Gerekli durumlarda, takım eş başkanı ve/veya eş değerlendiriciler de kullanılabilir.
- Genel değerlendirmeler ile koşullu akreditasyon ve akreditasyon adaylığına bağlı ara ziyaretlerde takımlar; bir takım başkanı, en az iki değerlendirici ve bir öğrenci değerlendiriciden oluşur.
- Değerlendirme takım üyeleri belirlenirken,
 - İlgili kurumla olası bir çıkar çatışması ve/veya örtüşmesi,
 - Takım içi; kurumsal dağılım, akademik, öğrenci ve sektör temsil dengesi,
 - Takım eş başkanı ve/veya eş-değerlendirici gereksinimi,
 - Program ve öğrenci değerlendiricilerinin ulaşım gereksinimleri,
 - Değerlendiricilerin alandaki deneyim ve birikimleri,
 - İlgili kuruma danışman (mentör) olarak görevlendirilmiş olmama gibi konular göz önünde bulundurulur.
- Takım üyeleri, başvuruda bulunan program ve üniversitenin mensubu olamaz
- Takım üyelerinin her bir üyesi, değerlendireceği kuruluş ile herhangi bir çıkar ilişkisi olmadığına dair beyanda bulunması ve etik sözleşmeyi imzalaması istenir.
- Oluşturulan program değerlendirme takımları, ilgili kurumlara MEK tarafından bildirilir ve özdeğerlendirme (ya da ara değerlendirme) raporları ve ekleri takım üyelerine MEDEK tarafından gönderilir. Özdeğerlendirme raporları ve ekleri ile ilgili takım başkanı ve üyeleri gerek duymaları halinde kurumdan ek bilgi ve belgeleri kendilerine iletmelerini isteyebilir.
- Başvuran program yöneticileri, kendilerini değerlendirmek üzere seçilmiş değerlendirici isimleri MEK tarafından bildirildiğinde; kabul edilebilir bir gerekçe belirterek değerlendirici isimlerine itiraz etme hakkı vardır. Yapılan itirazlar MEK tarafından sonuçlandırılır.
- Takıma herhangi bir itiraz yoksa veya itiraz üzerine takıma son hali verilmişse; bu noktadan itibaren takımın kurumla olan tüm haberleşmeleri ve düzenlemeler, takım başkanı ve

programları yürüten birim yöneticisi veya yardımcısının ortak sorumluluğunda ve işbirliği ile yürütülür.

MADDE 9 Programların Değerlendirilmesi ve Ölçütlerin Yorumlanması

- (1) Başvuruda bulunan programların değerlendirilmeleri, bu programların değerlendirme ölçütlerini sağlayıp sağlamadığını belirlemek için yapılır.
- (2) MEK ölçütlerini kullanarak yapılan değerlendirmelerde genel olarak aşağıdaki temel tanımların kullanılması gerekmektedir:
 - (a) *Program Öğretim Amaçları*: Program mezunlarının erişmeleri istenen kariyer hedefleri ve mesleki beklentileri tanımlayan genel ifadeler.
 - (b) *Program Öğretim Çıktıları*: Öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve davranışları tanımlayan ifadeler.
 - (c) *Ölçme*: Program öğretim amaçları ve program çıktılarına erişim düzeylerini saptamak üzere, çeşitli yöntemler kullanılarak yürütülen veri ve kanıt tanımlama, toplama ve düzenleme süreci.
 - (d) *Değerlendirme*: Ölçmeler sonucu elde edilen verilerin ve kanıtların çeşitli yöntemler kullanılarak yorumlanması süreci. Değerlendirme süreci, program öğretim amaçlarına ve program çıktılarına erişim düzeylerini vermeli ve program iyileştirmek üzere alınacak kararlar ve yürütülecek eylemlerde kullanılmalıdır.
- (3) Öğretim programlarındaki derslerin ve ders içeriklerinin seçimi ve düzenlenmesinde programları yürüten kurumlar özgürdür. Bu düzenlemelerde niteliksel faktörler, kredi-saat gibi niceliksel faktörlerden daha önemlidir. Öğretim programının ölçütlerde verilen genel ilkeleri ve koşulları sağlayıp sağlamadığı titizlikle kontrol edilmelidir.
- (4) Öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin kullanımı ile öğrenme düzeyini belirleme yöntemleri sürekli gelişim göstermektedir. Bir derste ya da bir programın tümündeki derslerde geleneksel bir öğretim yöntemi de kullanılsa ya da yenilikçi bir öğretim yöntemi de kullanılsa, program çıktılarına ulaşıldığından emin olmak için öğrenme düzeyi çağdaş ve en güvenilir yöntemlerle değerlendirilmelidir.
- (5) MEK tarafından değerlendirilecek bir program, adında özel bir alan vurgulaması bulunsun ya da bulunmasın, temelde bir yükseköğretim programı olmalıdır; dolayısıyla, bir programın değerlendirilmesinde,
 - (a) Program adındaki sözcükler ya da vurgulama ne olursa olsun, bir program olarak yeterli olması ve
 - (b) Programın ya da seçeneğinin adındaki alan vurgusunu yansıtmaması öncelikle göz önünde tutulmalıdır.
- (6) Bir programın adı, programa özgü ölçütü bulunan bir ya da daha fazla programla ilişkili ise bu program ilgili tüm programların ölçütlerini de sağlamalıdır.
- (7) MEK ölçütleri arasında programa özgü ölçütü olmayan bir programın akreditasyon başvurusunda, program ölçütünün bulunmaması nedenine bağlı olarak MEK tarafından verilecek karar doğrultusunda, değerlendirme programa özgü herhangi bir ölçüt kullanılmadan yapılabilir.
- (8) Ölçütlerde kullanıldığı şekli ile, “-meli” ve “-malı” ekleri, programların akredite edilmeleri için asgari düzeyde sağlanması beklenen ve tanımı açık zorunlulukları göstermektedir.
- (9) İfadelerdeki “beklenir” sözcüğü, değerlendirmeyi etkileyebilecek daha az kısıtlayıcı öneriler için kullanılmaktadır.
- (10) İfadelerdeki “-bilir” eki, “serbestlik tanıma” anlamında kullanılmaktadır.

MADDE 10 Program Değerlendirme Sürecinin Aşamaları

- (1) Program değerlendirmeleri, aşağıdaki aşamalar izlenerek gerçekleştirilir.

1. Takım Üyelerinin Belirlenmesi

MEK tarafından her bir başvuru yapılan program için bu yönergenin 8. maddesine göre bir takım oluşturulur.

Takım üyelerinin görevleri MEK tarafından tebliği sonrası, takım başkanının koordinatörlüğünde kendi içerisinde tanışma, çalışma takvimi belirleme, takım kurallarını oluşturma ve görev dağılımı yapmak üzere tanışma toplantısı düzenlenir.

2. Takım Üyelerinin Bireysel Çalışması

Özdeğerlendirme raporu, kurumun akreditasyon için başvurduğu programları, bu programların yürütülmesinde uygulanan süreçleri ve ilgili tüm akademik ve idari birimleri belli bir formatta açıklayan ve değerlendirilen kuruma ait bir tanıtım belgesidir. Özdeğerlendirme raporunun incelenmesi sırasında değerlendirme takımı üyelerince eksik görülen ya da yetersiz bulunan her türlü bilgi ve belge kurum ziyaretini beklemeden kurumdan istenir. Kurumlar, değerlendirilecek programlarının her birinden değerlendiriciler tarafından belirlenecek rastgele bir yöntemle seçilecek mezunların not dökümü belgelerini (transkript) ziyaret öncesi incelemeleri için değerlendirme takımına gönderir.

Her bir takım üyesi, tüm ölçütleri öncelikle bireysel olarak değerlendirir ve “*Bireysel Program Değerlendirici Raporunu (BPDR)*” hazırlar.

Değerlendiriciler, hazırladıkları “*Bireysel Program Değerlendirici Raporu*”nu takım tanışma toplantısında belirlenen takvime göre takım başkanına elektronik ortamda gönderir.

Takım başkanı, değerlendiricilerden gelen BPDR’lerin birleştirilmesi için bir veya birkaç üyeyi görevlendirebilir.

“*Bireysel Program Değerlendirici Raporlarının Birleştirilmesi*” ile her bir ana ölçüt altında tüm değerlendiricilerin görüşlerini ve ortak bulgularını yansıtan “Takım Değerlendiricileri Raporu” oluşturulur. Bireysel bulguların birleştirilmesi sürecinde, değerlendiricilerden gelen bilgilerin kaybolmaması için azami dikkat gösterilir.

3. Takım Ön Uzlaşım ve Saha Ziyareti Hazırlık Toplantısı

Takım çalışma takviminde belirlenen ön uzlaşım ve saha ziyareti hazırlık toplantısında “Takım Değerlendiricileri Raporu” ilk taslağı üzerinden takım üyeleri arasında uzlaşım sağlanır.

Her bir ölçüt için birleştirilerek oluşturulan güçlü yönler, iyileştirmeye açık alanlar ve saha ziyaretinde sorulması gereken sorular üzerinde, saha ziyaretinden önce bir toplantı (yüz yüze veya çevrimiçi) gerçekleştirilir. Bu konular, saha ziyaretine gidildiği ilk gün takım üyelerince yeniden gözden geçirilir ve netleştirilir.

4. Saha Ziyareti

Değerlendirme takımı, öz değerlendirme raporunu ve kurumdan istenen ek bilgi ve belgeleri incelemesinin yanı sıra, bir kurum ziyareti ve yerinde inceleme yapar. Kurum ziyaretinin değerlendirme takımı açısından üç amacı vardır:

- Özdeğerlendirme raporunda yeterince açıklanamayacak faktörleri değerlendirmek. Örneğin, akademik ortam, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının motivasyonu, öğretim elemanlarının ve öğrencilerin sürekliliği ve kararlılığı, personel ve öğrencilerin niceliği ve niteliği, öz değerlendirme raporunda yazılı olarak belgelenmesi kolay olmayan diğer faktörler.
- Kurumun güçlü ve gelişmeye açık yanlarını belirlemesine yardımcı olmak.
- MEK değerlendirme ölçütlerinin sağlandığının kanıtı olarak kurum tarafından hazırlanan belge ve bilgileri incelemek, fiziksel olanakları yerinde görmek.

Saha ziyareti esnasında yapılacak temel faaliyetler sırası ile Açılış Toplantısı, Görüşmelerin Yapılması, Geri Bildirim Raporunun hazırlanması, Takım Puan Tablosunun hazırlanması ve Çıkış Bildirimi şeklindedir.

Saha ziyareti sürecince elde edilen bulgulara bağlı olarak ana ölçütlere ilişkin “*güçlü yönler ve gelişime açık alan*” bulguları revize edilebilir.

Saha ziyareti sürecince hem “*güçlü yönler ve gelişime açık alan*” bulguları nihai hale getirilir hem de tüm ölçütlere ilişkin puanlama takım üyelerinin ortak görüşü ile “*Takım Puan Tablosu*”na kayıt edilir.

Değerlendirmede kullanılacak puanlar ve anlamları aşağıda belirtilmiştir;

1- Eksik: Bir ölçütün hiç karşılanmadığının bildirimidir. Program ölçütüyle uyum içinde değildir ve kurum tarafından bu ölçütün sağlanması için acil önlemler alınması gereklidir.

2- Yetersiz: Bir ölçütün çok az bir kısmı karşılanmış ve kurum tarafından bu ölçütün sağlanması ve düzeltilmesi için önlemler alınması gereklidir.

3- Kabul Edilebilir: Bir ölçütün kısmen karşılandığının bildirimidir. Eksiklerin düzeltilmesi ve ölçütün daha kuvvetli bir şekilde sağlanması için önlemler alınması gereklidir.

4- İyi: Bir ölçütün karşılandığı ve korunması gerektiğinin bildirimidir.

5- Çok İyi: Bir ölçütün çok iyi karşılandığının, uygulamaların bir kısmının diğer kurumlar tarafından örnek alındığının ve/veya alınabileceğinin bildirimidir.

“Takım Puan Tablosu”na tüm değerlendiricilerin bireysel puanları kayıt edilir. Her bir değerlendirici kendi puanını belirlemede serbesttir. Ancak Değerlendiriciler arasındaki puan farkı “2” den fazla olamaz. Takım üyelerinin birbirlerini ikna etmesi beklenir.

“Takım Puan Tablosu”nda bireysel puanlamalar yapıldıktan sonra her bir alt ölçüt için ortalama takım puanı otomatik olarak hesaplanır (0,5 ve sonrası bir üst puana taşınır).

Takımın akreditasyon kararı ortalama takım puanları üzerinden verilir.

5. Saha Ziyaret Sonrası Nihai Rapor Çalışması

Kapanış toplantısında; hazırlanan nihai rapor üzerinden genel bir değerlendirme yapılarak özet bulgular başvuru yapan program yöneticilerine sözlü bir şekilde ifade edilir.

Kurumun +7 (yedi) gün yanıtı vermesi durumunda, sonradan sunulan bilgi ve belgeler dikkate alınarak rapora son hali verilir. Sunulan yeni kanıtlar ile gerekli durumlarda “Takım Puan Tablosu” revize edilebilir.

Değerlendirme Takımı Tarafından Nihai Rapor Hazırlanması: Değerlendirme takımı kurum ziyaretini izleyen on (10) gün içinde, özdeğerlendirme raporunun içeriği, kurumdan talep edilen bilgi ve belgeler ve kurum ziyareti sırasında yapılan görüşmeler, görülen mekânlar, incelenen belgeler, edinilen bilgileri içeren bir taslak rapor hazırlar ve MEK’e teslim eder.

MADDE 11 Değerlendirme Sürecinin Ayrıntıları

Bir programın ilk akreditasyonuna karar vermek ya da akredite olmuş bir programın genel ya da ara akreditasyon değerlendirmesini yapabilmek için ayrıntılı bir incelemeye gerek vardır. Bu tür bir inceleme, değerlendirme takımlarınca MEK tarafından hazırlanan “MEK Değerlendirme Kılavuzu”nda verilen esaslara göre yürütülür. Değerlendirme sürecinin bazı önemli ayrıntıları aşağıda verilmiştir.

- (1) Akreditasyonun yenilenmesi için, her programın dört (4) yılı geçmeyen zaman aralıklarında ayrıntılı değerlendirmesi yapılmalıdır. “Genel Değerlendirme” olarak adlandırılan bu tür ayrıntılı değerlendirmeler, bir kurumun akredite olmuş tüm programları için MEK tarafından olabildiğince eş zamanlı yürütülür. Bu eş zamanlama, hiçbir programın dört (4) yıldan uzun bir süre değerlendirilmemesine yol açmayacak şekilde düzenlenir.
- (2) Eğer bir programa akreditasyon verilmezse ya da verilmiş olan akreditasyon yapılan bir değerlendirme sonucunda kaldırılırsa, kurum bu karara itiraz edebilir ve ayrıntıları MEK İtiraz Yönergesinde verilen şekliyle hemen yeniden değerlendirme isteyebilir. Bu tür bir yeniden değerlendirme istemi MEK tarafından yerinde görülürse, MEK tarafından yapılacak yeniden değerlendirme ayrıntılı bir genel değerlendirme gibi olmalıdır.
- (3) Bir önceki değerlendirmede bazı iyileştirmeye açık alanların (yetersiz ya da kabul edilebilir) saptanması, dönemsel genel değerlendirmeyi beklemeden bir ara değerlendirme yapılmasını gerektirir. Ara değerlendirmeler, yalnızca bir önceki genel değerlendirmede belirtilmiş iyileştirmeye açık alanlar (yetersiz ya da kabul edilebilir) ve kurumun bu yetersizlikleri giderme doğrultusunda aldığı önlemler ve gerçekleştirdikleri iyileştirmeler üzerinde odaklanır.
- (4) Bir ara değerlendirme, bir önceki değerlendirmede belirtilmiş olan yetersizliklerin türüne bağlı olarak odaklanmış bir kurum ziyaretini içerir. Ancak bir ara değerlendirmede; ilgili kurum tarafından sağlanan bilgiler, belgeler ve/veya ziyaret sırasında edinilen bilgiler, belgeler, yapılan görüşmeler ve mekân ziyaretleri sırasında, değerlendirme ölçütleriyle ilgili bir önceki

değerlendirmede belirtilmemiş yeni iyileştirmeye açık alanlar belirlenirse, bu yetersizlikler de değerlendirme raporunda ayrı bir bölüm altında yer alır, ancak akreditasyon kararını etkilemez.

- (5) Değerlendirme takımının kurumu ziyaret tarihi, takım üyelerine ve kuruma uygun olacak şekilde takım başkanı ve kurumun yetkili yöneticisi (genellikle müdür ya da ilgili müdür yardımcısı) tarafından ortaklaşa kararlaştırılır.
- (6) Ziyaret takımının ziyaret sırasındaki inceleme ve değerlendirme etkinlikleri, ziyaret takımının ek bilgi, ek belge, görüşme ve inceleme isteklerini de karşılayacak şekilde ziyaret öncesinde takım başkanı ve ziyaret edilen kurumun yetkili yöneticisi eşgüdümünde tüm ayrıntıları ile ortaklaşa planlanır. Program değerlendiricilerinin ziyaret planına yönelik isteklerinin ayrıntıları ilgili programın yöneticisi (genellikle bölüm/program başkanı) ile değerlendirici arasında ortaklaşa planlanır, müdür ve takım başkanı bu konuda bilgilendirilir.
- (7) Gözlemciler, değerlendirme takımlarına ancak takım başkanı ve kurumun izni ile katılabilir.
- (8) Yönetim, öğrenci hizmetleri, kütüphane, bilgisayar ve enformatik alt yapısı, diğer bölüm ve meslek yüksekokulları gibi akademik birimlerin desteği, vb. genel kurumsal işlemlere ilişkin konular, yalnızca değerlendirilen programlara verilen hizmetler açısından değerlendirmeye alınacaktır.
- (9) Ziyaret bulgularının bildirimi.
 - (a) Değerlendirme takımı, kurum ziyaretinin son etkinliği olarak gerçeklere dayalı bulgularını, üniversitenin rektörüne ya da yerine gösterdiği kişiye ve kendisinin uygun göreceği kurum akademik personelinden oluşan gruba sözlü olarak sunar. Bu bildirim “Çıkış Bildirimi”, çıkış bildiriminin yapıldığı toplantı “Çıkış Görüşmesi” olarak adlandırılır.
 - (b) Çıkış bildirimini, programlara değerlendirmeye ilişkin en olumsuz senaryoyu yansıtmalıdır. Bu senaryodaki değerlendirmeler, kuruma verilecek kesin rapora dönüşme sürecinde çeşitli nedenlerle hafifletilebilir, ancak ağırlaştırılmaz. Temel ölçütler bazında güçlü yönler ile iyileştirmeye açık alanlar çıkış bildiriminde okunur.
 - (c) Ziyaret takımları, sözlü olarak sundukları iyileştirmeye açık alanları (yetersizlikleri) çıkış görüşmesinin bitiminde yazılı olarak kuruma verir.
 - (d) Kurum, değerlendirme takımının bıraktığı yazılı iyileştirmeye açık alanlara (yetersizlik açıklamalarına) ziyareti izleyen yedi (7) günlük süre içinde yanıt verebilir. Bu süre içinde kurumdan MEK'e ve takım başkanına herhangi bir yanıt ulaşmaması, çıkış bildirimindeki tüm değerlendirmelerin kurumca kabul edildiği ve bu değerlendirmelere kurumca itiraz hakkından vazgeçildiği anlamına gelir. Kurum akreditasyon karar sürecini hızlandırmak için +7 günlük süreyi beklemeden sunulan bulgular üzerinde “itirazının olmadığı” bilgisini yazılı olarak dilerse MEK'e iletebilir
 - (e) Kurum tarafından verilecek +7 gün yanıtının öncelikli amacı, çıkış bildiriminde sunulan takım değerlendirmesinin dayandırıldığı bilgi ve izlenimlerdeki “maddi hataları” düzeltmektir. Ancak, kurum +7 gün yanıtında değerlendirme takımınca değerlendirme raporunun hazırlığında göz önünde bulundurulmak üzere ek bilgi de sunabilir. Çıkış bildirimlerine kurumlardan yanıt verildiği durumlarda, MEK her ne kadar esnek bir yaklaşım içinde olacaksa da genellikle akreditasyon kararlarını değerlendiren programların ziyaret sırasındaki durumuna dayandıracaktır. Ancak, ziyaret sırasında saptanan iyileştirmeye açık alanlar (yetersizlikler), gerekli düzeltme ya da değişikliklerin ziyaret sonrası +7gün içinde kararlaştırılmış ve uygulanmaya başlanmış olmaları ve yetkili yöneticilerce imzalanmış resmi belgeler ile kanıtlanmış olması durumunda düzeltilmiş sayılırlar. Bir sorunu düzeltmeye yönelik bazı girişimlerde bulunmuş ve bazı önlemler alınmaya başlanmış olmasına rağmen, bu önlemlerin etkilerinin tam olarak sonuç vermeye başlamadığı ya da yalnızca bazı iyi niyet işaretlerinin görüldüğü durumlarda, düzeltici önlemlerin (örneğin: yeni bir öğretim elemanının işe alınması işlemlerinin başlatılması, yeni bir ders etkinliğinin eklenmesi, ek mali kaynak ya da teçhizat planlanması) etkileri, MEK tarafından bir sonraki planlanmış ziyaret sırasında dikkate alınır.
 - (f) Her kurum ziyareti sonrasında, ziyaret takımı temel bulgularını ve akreditasyon önerilerini içeren bir taslak değerlendirme raporu hazırlar. Bu taslağın değerlendirilen

programları yürüten meslek yüksekokulu geneli için ayrı bir bölüm, her program için de ayrı birer bölüm içermesi beklenir. Ziyaret edilen kurumdan çıkış bildirimine yanıt verilmesi durumunda, taslak rapor, kurumun +7 gün yanıtlarını ve bu yanıtlara ilişkin takım değerlendirmelerini de içerecek şekilde hazırlanır. Hazırlanan taslak rapor, takım başkanı tarafından MEK Başkanına elektronik olarak teslim edilir. Tutarlılık ve yazım kontrolleri yapılan raporlar MEK değerlendirme takvimine göre MEK üyelerinin onayına sunulur. Onaylanan raporlar, kurumlara basılı ve/veya elektronik olarak verilecek kesin raporlardır.

(g) Kuruma verilen geri bildirim raporu genellikle aşağıdaki türden ifadeleri içerir:

(i) *Güçlü yanların bildirimi*

– Örnek: Programın yürütüldüğü bölümdeki öğretim elemanı kadrosunun altyapısı ve uzmanlık dağılımı, programın tüm alanlarını dengeli ve nitelikli bir şekilde fazlasıyla kapsamaktadır.

– Örnek: Birincil görevi bu program olan üç tam zamanlı en az bir ilgili programın yüksek lisans derecesine sahip öğretim elemanı vardır.

(ii) *İyileştirmeye açık alanların bildirimi*

– Örnek: Çift ana dal ve yan dal konusunda uygulamalar yetersiz bulunmuştur.

– Örnek: Atama ve yükseltme kriterlerinin adil bir şekilde uygulanmadığı tespit edilmiştir.

MADDE 12 Tutarlılık ve Yazım Kontrolleri

(1) Tutarlılık ve yazım kontrollerine ilişkin usul ve esaslar, MEK Tutarlılık Yönergesi ile belirlenmiştir.

MADDE 13 Akreditasyon Kararları

(1) Akreditasyon kararlarında son söz MEK'e aittir. Bu karar, ziyaret takımı tarafından MEK'e yapılan önerilere dayanılarak MEK tarafından alınır.

(2) MEK, programları niteliklerine göre sıralamaz. Programlar ya akredite edilir ya da edilmez. Akreditasyon kararları yalnızca bir sonraki değerlendirmenin türünü belirtir.

(3) Bir programın akreditasyonu, bir (1) ile dört (4) yıl arasında belirli bir süre için yapılır. Verilen bir akreditasyon kararı, Madde 16'da verilen koşullar oluşursa değerlendirme süresi içinde gözden geçirilebilir.

(4) MEK değerlendirilen programlar için aşağıdaki kararlardan birini alır.

(a) **Tam Akreditasyon:** Bir programa, MEK ölçütlerinde belirtilen asgari koşulların tümünü karşıladığı durumda, dört (4) yıllık tam akreditasyon verilir. Bu tür bir akreditasyon, programla ilgili hiçbir ölçütte “1: Eksik” ve “2: Yetersiz” puan değerlendirmesi yapılmadığı anlamına gelir.

Tam Akreditasyon kararı dört (4) yıl geçerlidir. Tam akreditasyonun kesintisiz devamı için akreditasyonun üçüncü (3.) yılında yeniden akreditasyon başvurusu yapılmalıdır.

(b) **Koşullu Akreditasyon:** Bir programın genel değerlendirmesinde herhangi bir ölçütte “**1: Eksik**” değerlendirmesi **yapılmamış olmasına** karşın, bir veya daha fazla ölçütte en az “**2: Yetersiz**” değerlendirmesi yapılmışsa, akreditasyon yalnızca iki (2) yıl için verilir.

Meslek yüksekokulu akreditasyonunun 2. (ikinci) yılında, MEK tarafından belirlenen takvime göre yeniden akreditasyon başvurusunda bulunabilir. Bir programa birbirini takip eden iki dönemden fazla koşullu akreditasyon verilemez.

İki (2) yıl süreli koşullu akreditasyon verilen programların akreditasyon geçerlik süresinin son yılı (ikinci yıl) içinde ziyarete dayalı ara değerlendirme yapılır. Ara değerlendirme, genel değerlendirme sırasında “**2: Yetersiz**” ve “**3: Kabul Edilebilir**” değerlendirmesi yapılmış ölçütlere odaklı olarak gerçekleştirilir. Eğer bu ölçütlerde ara değerlendirme sırasında herhangi bir iyileşme tespit edilemez ise programın akreditasyonu uzatılmaz. Bu karar itiraza açıktır.

Diğer taraftan, ziyarete dayalı ara değerlendirmede “**3: Kabul Edilebilir**” ve üstünde puanlama söz konusu olduğu durumda **Akreditasyon Süresi 2 yıl daha uzatılır.**

(c) **Akreditasyon Adaylığı:** Bir programın genel değerlendirmesinde herhangi bir ölçütte “**1: Eksik**” değerlendirmesi yapılmamış olmasına karşın, eğer ölçütlerin hiç birinde “**(4)**” ve “**(5)**” puanlaması yapılmamış ise ve eksiklerin bir yıl içinde tamamlanabileceği öngörüldüğü durumda, bir (1) yıllık “**Akreditasyon Adaylığı**” statüsü verilir.

Bir sonraki yıl ziyarete dayalı değerlendirme sonrasında eğer “**2**” puan alan ölçütler “**3**” ve üstüne dönerse Akreditasyon Süresi 3 Yıl daha uzatılır. Ölçütlerden bir kısmında “**2**” puan almaya halen devam ederse “**Koşullu Akreditasyon**” kararı verilir.

(d) **Yeniden Başvuru:** Akreditasyon yeniden başvurusu kararı, ilk kez değerlendirilen bir programın değerlendirilmesinde, MEK ölçütlerinde belirtilen asgari koşulların sağlanmadığı anlamına gelir. Başka bir anlatımla herhangi bir ölçütte “**1: Eksik**” değerlendirmesinin yapıldığını ifade eder. MEK akreditasyon konusundaki kararını, takım başkanının hazırladığı “Program Değerlendirici Raporu” ile birlikte ilgili Meslek Yüksekokulu’na iletir.

Akreditasyon Kararları Özet Tablosu

Akreditasyon Kararı	Tam Akreditasyon	Koşullu Akreditasyon	Akreditasyon Adaylığı
Akreditasyonun Toplam Süresi	4 Yıl	2 Yıl + (Ara Değerlendirme) 2 Yıl= 4 Yıl	1 Yıl + (Ara Değerlendirme) 2 veya 3 Yıl = 3 veya 4 yıl
Akreditasyon Kararı İçin Asgari Koşullar	Tüm ölçütler için puanlama en az 3, 4 veya 5 olabilir.	Bir programın genel değerlendirmesinde; herhangi bir ölçütte "(1)" değerlendirmesi yapılmamış olmasına karşın, ölçütlerde 3, 4 ve 5'in yanı sıra 2 değerlendirme de yapılmış ise, bu karar verilir.	Bir programın genel değerlendirmesinde; herhangi bir ölçütte "(1)" değerlendirmesi yapılmamış olmasına karşın, ölçütlerin hiçbirinde "4" ve "5" puanlaması yapılmamış ise, bu karar verilir. Başka bir anlatımla tüm ölçütlerde 2 veya 3 değerlendirmesi yapılmışsa.
Ara Değerlendirme (Ara Değerlendirme)		2. yılın sonunda, "2" ve "3" puan alınan ölçütlere odaklı ara değerlendirme raporu sunulur. Bir başkan, en az iki değerlendirici ve bir öğrenci değerlendiriciden oluşan takım, ziyarete gider.	1. yılın sonunda "2" ve "3" puan alınan ölçütlere yönelik hazırlanan ara rapor sunulur. Bir başkan, en az iki değerlendirici ve bir öğrenci değerlendiriciden oluşan takım, ziyarete gider.
Bir sonraki Akreditasyon Süreci	3. yılın sonunda yeniden akreditasyon için başvuru yapılır.	Eğer "2" puan alan ölçütler "3" ve üstüne dönerse, akreditasyon süresi 2 yıl uzatılır. Eğer halen "2" puan alan ölçütler var ise ikinci kez "Koşullu Akreditasyon" kararı verilir.	Eğer "2" puan alan ölçütler "3" ve üstüne dönerse, akreditasyon süresi 3 yıl uzatılır. Ölçütlerden bir kısmı "2" puan almaya devam ederse "Koşullu Akreditasyon" kararı verilir.

- (5) Verilmiş olan akreditasyon süresi içinde MEK bir programın artık ölçütleri sağlamadığına dair bazı bilgiler edinirse, bu bilgiler hemen kuruma bildirilir ve MEK'e otuz (30) gün içinde bir yanıt verilmesi istenir. Eğer kurumdan bir yanıt gelmezse ya da gelen yanıt MEK tarafından uygun bulunmazsa, MEK gerekçeli iptal işlemlerini başlatabilir. Bu işlemler, gerekçeli iptalin uygulama nedenlerinin kuruma bildirilmesi ile başlar. Gerçek verileri belirlemek için bir kurum ziyareti düzenlenebilir. İptal nedenlerini gösteren bir belge hazırlanır, incelemesi ve otuz (30) gün içinde yanıtlanması için kuruma iletilir. Eğer kurumdan bir yanıt gelmezse ya da gelen yanıt MEK tarafından uygun bulunmazsa, akreditasyon iptal edilir. Bu karar, gerekçelerinin açıklaması ile birlikte kuruma hemen bildirilir. Bu iptal itiraza açıktır.
- (6) Bazen, kurumlar bir programı kapatabilirler. Aşağıdaki işlemlerin yapılması koşuluyla MEK kurumlar ile ortak çalışarak böyle bir programın akreditasyonunun kapatılma tarihine kadar geçerli olmasını sağlar:
- Verilmiş olan bir akreditasyon süresi içinde kurumlar tarafından kapatılan bir programın akreditasyonu, kurumca verilecek bir raporun MEK tarafından kabul edilmesi koşulu ile kapatılma kararının bildiriminden kapatılma tarihine kadar geçerli sayılır.
 - Mevcut akreditasyon süresinin bitimini iki (2) yıldan fazla geçmeyen bir tarihte kapatılacak bir programın akreditasyonu, kurumca verilecek bir rapora dayanarak MEK tarafından verilecek "Sonlandırma" kararı ile kapatılma tarihine kadar bir (1) ya da en fazla iki (2) yıl uzatılabilir. Gerekli durumlarda MEK, bu kararı alabilmek için genellikle bir (1) gün süren ve yalnızca bir takım başkanı ve bir değerlendirici tarafından yapılacak kısa bir kurum ziyareti talep edebilir.
 - MEK, akreditasyon verilmiş programlar listesinde, kapatılacak programlardan "Sonlandırma" kararı alınanlar için kapatılma tarihine ilişkin bir not koyar.

- (7) MEK, uygun görülen programları akredite eder, akreditasyon kararlarını ve raporlarını ilgili kuruma bildirir, akreditasyon verilmiş programların listesini yıllık olarak hazırlar, arşivler ve kamuya açık olarak ilan eder. Bu şekilde listelenmiş programların akreditasyon statüleri bu programlardan bir önceki yıl mezun olanlar için de geçerlidir.
- (8) MEK tarafından değerlendirilen programlar için hazırlanan değerlendirme raporları yasal bir zorunluluk hariç, ilgili kurum dışında kimse ile paylaşılmaz.

MADDE 14 Akreditasyon Kararlarının Kamuya Duyurulması

- (1) MEK tarafından akreditasyon verilmiş olan programların güncel listesi, MEK www.mdek.org.tr internet sitesinde yayınlanır. Bu listede akreditasyon alan programların adları, verilen akreditasyonun süresi belirtilir.
- (2) www.mdek.org.tr internet sitesinde yayınlanacak akreditasyon verilmiş programların listesi için kullanılacak format ve açıklanacak bilgilerin ayrıntıları MEK tarafından belirlenir.

MADDE 15 İtirazlar

- (1) Programlar tarafından yapılacak itirazlara ilişkin usul ve esaslar, MEK İtiraz Yönergesi ile belirlenmiştir.

MADDE 16 Değerlendirme Dönemi İçindeki Değişiklikler

- (1) MEK tarafından akredite edilmiş bir programda gerçekleşen ve programın akreditasyon statüsünü etkileyebilecek
 - (a) Program Adı
 - (b) Öğretim Kadrosu
 - (c) Eğitim Amaçları
 - (d) Eğitim Programı İçeriği
 - (e) Öğrenciler
 - (f) Yönetim
 - (g) Kurum Altyapısı
 - (h) Kurumun Programa Verdiği Önem
 - (i) Kurumun Mali Durumuvb. değişikliklerin MEK'e bildirilmesi kurum yetkilisinin sorumluluğudur.
- (2) Akredite edilmiş bir programda gerçekleşen ve programın akreditasyon statüsünü etkileyebilecek önemli değişikliklerin kurumca ya da üçüncü bir tarafça MEK'e bildirilmesi üzerine bir değerlendirme süreci başlatılır. Bu değerlendirme sürecinde atılacak ilk adım, kurumun öne sürülenlere ya da kararlara yanıt verecek şekilde MEK'e bilgi vermesidir.
- (3) Kurum tarafından sağlanan bilgilerin çok ayrıntılı olması gerekmez. Ancak, değişikliğin akredite edilmiş programa etkisinin değerlendirilebilmesi için yeterli ayrıntıyı içermelidir.
- (4) MEK, kurum tarafından verilen bilgileri değerlendirerek halen geçerli olan akreditasyon kararında değişiklik gerekip gerekmediğine karar verir. Bu karar, değişiklikten etkilenen programın ilgili değerlendirme ölçütlerini sağlamayı sürdürüp sürdürmediğinin kesinlik derecesine bağlıdır.
- (5) Akredite olmuş bir programdaki önemli değişiklik bildiriminin MEK'e ulaşmasından sonra, MEK başkanı kurum tarafından sağlanan bilgilerin kopyalarını iki MEK üyesine gönderir.
- (6) MEK'in bu iki üyesinden kendilerine sağlanan bilgileri değerlendirmeleri ve önerilerini otuz (30) gün içinde MEK'e bildirmeleri istenir. Bu üyeler, MEK Sekreterliği aracılığı ile ek bilgi isteyebilirler. Yapılacak öneri ya değişiklikten etkilenen programın akreditasyonunun içinde bulunulan değerlendirme dönemi sonuna kadar uzatılması ya da değiştirilen programın akreditasyon statüsünü belirlemek amacıyla kurumdan bir yeniden ziyaret isteminde bulunmasının istenmesi şeklinde olabilir.
- (7) MEK yapılan öneriyi değerlendirir ve kesin bir kararı zaman geçirmeden alır.
- (8) Bu kesin karar, kuruma MEDEK tarafından hemen bildirilir.
- (9) Yeniden ziyaret yapılmasının bir kurum tarafından reddedilmesi, söz konusu olan programın akreditasyonunun iptal nedenidir.

- (10) Akredite olmuş programları bulunan kurumlarda programların kapatılması ve programların öğretim kadrosunda, altyapısında, organizasyonunda, kayıtlı öğrencilerinde ve diğer ilgili etmenlerinde olabilecek önemli değişiklikler hakkında MEK sürekli bilgilendirilmelidir. Eğer akredite edilmiş bir program kapatılırsa ve Madde 13'teki süreç izlenmezse, bu programın MEK akreditasyonu kendiliğinden sona ermiş olur.

MADDE 17 Yönergede Değişiklik

- (1) Bu yönerge üzerindeki değişiklik önerileri, MEK üyeleri ya da MEK tarafından görevlendirilecek "*Sürekli İyileştirme Komitesi*" tarafından sunulabilir.
- (2) Değişiklik önerilerinin yürürlüğe girişi, aksine özel bir durum yoksa sunum yılından bir sonraki yıldaki değerlendirme dönemidir.
- (3) MEK tarafından hazırlanan öneriler, MEDEK Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısının gündemine alınır ve karara bağlanır.

MADDE 18 Yürürlük

- (1) Bu yönerge, MEDEK Yönetim Kurulu tarafından onaylandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.
- (2) Bu yönerge hükümlerini, MEK Başkanı yürütür.